

Ferdi işletmenin A.Ş.'ne dönüşmesi halinde e-fatura ve e-defter kullanma zorunluluğu hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	67854564-1741-415314
Tarih	22.10.2018

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İZMİR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 67854564-1741-415314

22.10.2018

Konu : Ferdi işletmenin A.Ş.'ne dönüşmesi halinde e-fatura ve e-defter kullanma zorunluluğu

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, ilimiz ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi kimlik numarasında kayıtlı gelir vergisi yönünden mükellefi iken 08.01.2015 tarihinde tek kişilik anonim şirkete dönüşerek ... A.Ş. unvanıyla adı geçen Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi kimlik numarasında kayıtlı mükellefi olduğunuz, gerçek kişi gelir vergisi mükellefi iken 2014 yılı brüt satış hasılatınızın 10.000.000,00.-TL ve üzeri olduğu belirtilerek, e-fatura ve e-defter uygulamasına geçme zorunluluğunuzun bulunup bulunmadığı hususunda Başkanlığımız görüşü istenilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının;

- (2) numaralı bendinde, kazancı bilanço esasına göre tespit edilen ferdi bir işletmenin bilançosunun bir sermaye şirketine aktif ve pasifiyle bütün halinde devrolunması, devir alan şirketin bilançosuna aynen geçirilmesi ve devredilen ferdi işletmenin sahip veya sahiplerinin şirketten, devir bilançosuna göre hesaplanan öz sermayesi tutarında ortaklık payı alması (Bu ortaklık payını temsil eden hisse senetlerinin nama yazılı olması şarttır.) halinde değer artışı kazancı hesaplanmayacağı ve vergilendirilmeyeceği,

- (3) numaralı bendinde de kollektif ve adi komandit şirketlerin bu maddenin (2) numaralı bendinde yazılı şartlar dahilinde nev'i değiştirerek sermaye şirketi haline dönüşmesi (Kollektif ve adi komandit şirketlerin şekil değiştirerek anonim şirket haline dönüşmesi halinde şekil değiştiren kollektif ve adi komandit şirketlerin ortaklarının anonim şirketteki ortaklık paylarını gösteren hisse senetlerinin nama yazılı olması şarttır.) halinde değer artışı kazancı hesaplanmayacağı ve vergilendirilmeyeceği

hükme bağlanmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 161 inci maddesinde ise işi bırakma, vergiye tabi olmayı gerektiren muamelelerin tamamen durdurulması ve sona ermesi şeklinde tanımlanmıştır.

Buna göre, Gelir Vergisi Kanununun 81 inci maddesi kapsamında gerçekleşen devir veya nevi değişiklikleri nedeniyle ferdi işletme sona erdiğinden, devir tarihine kadar olan döneme ait ferdi işletme kazancı yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilerek vergilendirilmekte, söz konusu devir veya nevi değişikliği işlemi nedeniyle ise değer artışı kazancı hesaplanmamakta ve vergileme yapılmamaktadır.

Ayrıca, ferdi işletmenin devir (dönüşüm) tarihi itibarıyla sonuç hesapları çıkartılarak ve kapanış işlemleri yapılarak çıkarılan ferdi işletme bilançosu, aktif ve pasifiyle bütün halinde sermaye şirketinin bilançosuna aynen geçirilmesi gereken bilançodur.

Öte yandan, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 194 üncü maddesinin ikinci fıkrasında, bir ticari işletmenin bir ticaret şirketine dönüşmesi halinde 182 ilâ 193 üncü maddelerin kıyas yoluyla uygulanabileceği hüküm altına alınmış olup, aynı Kanunun 338 inci maddesinin birinci fıkrasında ise "Anonim şirketin kurulabilmesi için pay sahibi olan bir veya daha fazla kurucunun varlığı şarttır. 330 uncu madde hükmü saklıdır." hükmüne yer verilmiştir.

Bu çerçevede, Türk Ticaret Kanununa göre bir ticari işletmenin tek kişilik bir anonim şirkete dönüşmesi mümkün bulunmakta olup, mevcut vergi uygulamasında ise bir şahıs işletmesinin nevi değişikliği sonucu anonim şirket statüsü kazanması durumunda şahsi sorumluluk altında yürütülen faaliyet son bulduğundan Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde gerçekleşen bu nevi değişikliği işleminde Gelir Vergisi Kanunu uygulamasında şahıs işletmesi açısından işi bırakma gerçekleşmiş olmaktadır.

Diğer yandan; 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun Mükerrer 242'nci maddesinin iki numaralı fıkrası ile Bakanlığımıza verilen yetkiye istinaden yayımlanan ve elektronik fatura kullanımına ilişkin usul ve esasları belirleyen 397 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile anonim ve limited şirketlerin elektronik fatura oluşturmalarına, alıcısına iletmelerine, muhafaza ve istenildiğinde ibraz etmelerine izin verilmiştir.

416 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 232'nci maddesi kapsamında fatura düzenlemek zorunda olan mükelleflere elektronik fatura uygulamasından yararlanma hakkı tanınmıştır.

421 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile bazı mükellef gruplarına elektronik defter tutma ve elektronik fatura uygulamasına dahil olma zorunluluğu getirilmiştir.

448 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 421 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğin "3.1.Kapsama Giren Mükellefler" bölümüne aşağıdaki bölüm eklenmiştir.

"3.1.7.Bu Tebliğ kapsamında elektronik fatura ve elektronik defter uygulamasına geçme zorunluluğu getirilen mükellefler; tam bölünme, birleşme (devralma şeklinde birleşme ve yeni kuruluş şeklinde birleşme) veya tür (nev'i) değişikliğine gitmeleri halinde devrolunan veya birleşilen tüzel kişi mükellefler ile tam bölünme veya tür (nev'i) değişikliği sonucunda ortaya çıkan yeni tüzel kişi mükellefler elektronik fatura uygulamasına geçmek ve elektronik defter kullanmak zorundadır. Uygulamalara geçme süresi hiçbir koşulda işlemin ticaret siciline tescil tarihini izleyen ayın başından itibaren 3 ayı geçemez."

Öte yandan, 454 sıra No.lu Vergi Usul Kanununun "Elektronik Defter ve Elektronik Fatura Kullanma Zorunluluğu Getirilen Mükellefler" başlıklı 2'nci bölümünde,

"421 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile zorunluluk getirilen mükelleflere ilave olarak aşağıda sayılan mükelleflere elektronik defter tutma ve e-fatura uygulamasına geçme zorunluluğu getirilmiştir.

a) 2014 veya müteakip hesap dönemleri brüt satış hasılatı 10 Milyon TL ve üzeri olan mükellefler.

b) 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli I sayılı listedeki malların imali, ithali, teslimi vb. faaliyetleri nedeniyle Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)'ndan lisans alan mükellefler. Bayilik lisansı olanlar, münhasıran bu lisansa sahip olmaları nedeniyle bu bent kapsamında değerlendirilmeyecektir.

c) Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli III sayılı listedeki malları imal, inşa ve ithal eden mükellefler.

(a) bendindeki şartı, 2014 hesap döneminde sağlayan mükellefler 1/1/2016 tarihinden itibaren,

...elektronik fatura ve elektronik defter uygulamasına geçmek zorundadır." şeklinde açıklama yapılmıştır.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde; ferdi işletmeden anonim şirkete dönüşme işleminde ferdi işletme açısından iş bırakma işlemi gerçekleştiğinden ve bu dönüşme nevi (tür) değişikliği olarak kabul edilemeyeceğinden, yeni kurulan Anonim Şirketinizin 454 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile getirilen **şartları taşıması halinde** ilgili Tebliğde belirtilen tarihlerden itibaren elektronik fatura ve elektronik defter uygulamasına geçme zorunluluğu bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026